

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Nagy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseket alkusz szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Tanulságok.

Debreczen, nov. 27.

(R. A.) A képviselőház tegnapi ülésén befejezték az általános vitát s így már a záróbeszédre került a sor.

Az előadó már a tegnapi ülésen élt is a zárszó jogával s mi sem természetesebb annál, mint hogy egekig magasztalta e budgetet s nem mulasztotta el természetesen azt sem, hogy közbe-közbe megjegyzéseket ne tegyen az ellenzéki szónokok felhalmozott vádjaira. Nagy gararral kijelentette, hogy a »költségvetés reális alapokon nyugszik s a szemfényvesztés vádja alaptalan.«

Könnyű azt mondani t. előadó ur, de nehezebb ám — megczáfolni!

Azt különben már régen tudjuk, hogy Hegedüs Sándor, ki hosszú évek során keresztül előadója már a budgetnek, ugyanazon dicsérő szavakat elmondotta ezerszer s talán, — ha valami akadály közbe nem jő, ugy azokat, miket az idén is hallottunk tőle, az emberi kor végső határáig is elszavalná minden esztendőben.

Kormányok mentek, kormányok jöttek, de Hegedüs Sándor mindegyiknél megmaradt előadónak,

Ugyszólván leltár mellett vette át minden kormány az előbbentől, akárcsak egy megszokott, ócska butodarabot, mely bármilyen hasznavehetlen is, a leltárban mégis ott kell lennie.

A Bánffy-kormány birtokába igy ment át Hegedüssel együtt az a szolgálkú többség, a mely az előbbi kormányokat is szolgálta.

Hegedüs Sándor tegnapi záróbeszédeire sem azért térünk vissza, mintha érdemes volna vele foglalkozni, mert hiszen már régen ismerjük mi az ő beszédeit, melyek évek óta ugyanazok.

Ugyanilyen érvekkel, ugyanilyen dicsérő szavakkal támogatta ő a költségvetést, mikor az deficittel záródott le s akkor is, midőn felesleg mutatkozott.

Shokása szerint tegnap megint előszedte ősi fogásait, s a tagadást. Ezzel akarta czáfolgatni az ellenzéknek a költségvetés ellen felhozott vádait, melyeket erős érvekkel támogattak,

Ez azonban sehogy sem sikerült neki.

Olyannak tűnik fel előttünk, mint egy megrögzött vén bűnös, ki már hozzá van szokva a — tagadáshoz.

Mindent letagad csupa — megszakásból.

Tegnap is ezt tette.

Tagadott és tagadott mindhalálig, de nem bizonyított.

De hát nem is az a célja a kormánynak, hogy az érvek ellen érveket hozzon fel, mint az a parlamentekben szokás, hanem egyszerűen napirendre tér az ellenzék vádjai felett, megelégszik a pusztá tagadással, nem igyekszik megczáfolni.

De hát minek is?

Szavazzunk, szavazzunk! — ezt hangoztatja a többség. Ez az ő jelszavuk, nem pedig a bizonyítás.

A kormány érezve háta megett a többséget, melylyel meg lehet szavaztatni az országra és a népre egyaránt sérelmes törvényjavaslatot is, magyon elbizakodott.

Mit is érdekli őket az ország jóléte, a nép érdeke?

Csak az a fő és egyetlen törekvésük azoknak a jó uraknak, hogy a többséget megtarthassák.

Az általános költségvetési vitából számos tanulságot vonhatunk le, mik nagyon jellemzők a kormánypárra nézve.

Eddig folyton azt hangoztatták a fizetett szócsovék, hogy az ellenzék nem dolgozik, s most, hogy az ellenzék jogos és szigorú bírálat alá vette a budgetet, már is tele kürtölték vele az egész országot, hogy az ellenzék obstrukciót akar csinálni.

Hát obstrukció-e a jogos bírálat?

Hát nem kötelessége-e az ellenzéknek az — ellenzékeskedés, s különösen egy ilyen kormánnyal szemben, melyet, hogy megbuktasson, az alkotmányosság minden eszközét meg kell ragadnia?

A kiegyezés óta kétszer csinált az ellenzék obstrukciót, de akkor se használta az agyonbeszélést, ugy mint Angliában tették a Parnelliták, kik ellen az angol parlament kénytelen volt behozni a klotürt, hanem férfiasan bejelentette előre az obstrukciót, hogy a kormány el legyen készülve reá.

A kormánypártot nem érdekelték az ellenzéki szónokok beszédei, hiszen ők rendesen csak a szavazásra szoktak az ülésre jönni, s akkor is csak azon esetben, ha be vannak — rendelve.

Az ellenzék derék munkát végzett a költségvetés általános letárgyalása alkalmával. Negyven szónoka szállt sikra a jogtalan és irreális alapon készült költségvetés ellen, míg a kormánypárt részéről csak négy képviselő védte a budgetet!

De mit törődnek ők ezzel, mikor tudják, hogy nem az érvek súlyai, hanem a szavazatok számai döntenek.

Mikor azt vették észre, hogy az általános viták nagyon hosszúra nyul-

nak, s a bűnlajstrom egyre nagyobbodik, akkor a kormány a képviselőház feloszlásával, s téli választásokkal fenyegette az ellenzékét.

Hát megérdemli az ilyen kormány a kiméletet?

Hát nem volna-e jogosult az ellenzék obstrukciója ilyenek után?

Megegyeztethető-e a parlamentárizmus magasztos elveivel, melyet Kossuth Lajos, Irányi Dániel, s a magyar parlament büszkeségei mindenkoron emelt fővel, büszke öntudattal hirdettek, hogy az ellenzékét ilyen bánásmódban részesítse a kormány egy alkotmányos országban?

A mostan befejezett általános költségvetést vitából levonhatjuk a tanulságokat magunknak, hogy okuljunk belőle a jövőre nézve, s ismerjük meg végre a kormányt igazi képében, melyben most az ország előtt bemutatkozott.

Tudja meg hát a magyar nép, hogy milyen kezekbe van letéve az ország sorsa, tudja meg azt, hogy a kormány az alkotmányosság, a parlamenti élet legprimitívebb fogalmaival sincsen tisztában; tudja meg azt, hogy az ellenzék vádjaira a kormánynak ugy, mint pártjának egy védekező, egy mentegetődző szava sincs, mert tudatában van annak, hogy a teljes bűnlajstrom a tiszta igazságot tartalmazza.

A bűnösöket elítéli a törvény, még akkor is, ha azok tagadásban vannak, de a bizonyítékok rávallanak.

Bűnös a kormány, nagy bűnös, de nem csak ő maga, hanem a pártja is.

Az illetékes fórum, a magyar nemzet közvéleménye itélni fog felettük.

A közvédlő tiszte az ellenzéké. A vád jogosult és igazságos, de igazságos lesz és kell, hogy az legyen, az ítélet is.

A magyar nemzet közvéleményét pedig nem lehet megvesztegetni!

A képviselőház mai ülése. Ugron Gábor, Várady Károly és Pongrácz Károly, kik határozati javaslatokat nyújtottak be, ma megtarthatták záróbeszédeiket. A budget vita végén még Lukács László pénzügyminiszternek kellett még felszólalni, hogy azt elfogadásra ajánlja. A miniszterelnöknek is kötelessége volna beszédet tartani, ha hasznosabbnak nem vélné a hallgatást. A kormánypárt dolgozni (szavazni!) akar már, mire való is az a sok beszéd? Így tehát néhány nap múlva az indemnity törvényjavaslat tárgyalásába foghat a Ház. Az ellenzék vehemens támadásra készül az indemnity törvényjavaslat ellen.

A 392 névtelen katolikusnak.

— Baratságos felvilágosításul. —

A »Debreczeni Reggeli Újság« tegnap (276-dik) számának a szerkesztőség felelősségén kívül álló részében egy hosszadalmas közlemény jelent meg 392 ki nem irt nevű katolikus hívő aláírásával, a mely lapunknak mult pénteki »Hoyan szaporodnak az eretnekek« című vezércikké vel foglalkozik s azt teljesen hamisan kommentálja, nem csak, hanem olyan hangon foglalkozik, nem a cikkkel, hanem annak írójával, a ki pedig előttük teljesen ismeretlen tartozik lenni, hogy azt a közleményt nem hagyhatjuk szó nélkül.

Annak megemlézése után, hogy azt a vezércikket nem szerkesztőségünk tagjai írták, sietünk kijelenteni, — hogy mi magunk, a szerkesztői és egyéni felelőség teljes tudatában és a legnagyobb lelkesedéssel adtuk szedésre le s hozzá tesszük, hogy ugyanigy tennék ma is, a mikor az akkor még nem is sejtett, föl sem tételezett következményeket látván-látjuk.

Mióta a »D. R. U.«-ban megjelent az a lapunk ellen intézett kirohanás, többször, a legnagyobb figyelemmel és bírálatallal végig olvastuk pénteki vezércikkünket, hasonlóképpen ismételtén »át-meg át betűztük a nyilatkozók rejtelmes értelmű szócsoportjait is, és megvalljuk őszintén, nem vagyunk képesek megfogni, mi indíthatta nyilatkozókat olyan szeretlen elkeseredésre annak a cikknek ismeretlen írója ellen, a mely cikknek ténybeli tartalmára alig reflektálnak, czáfolatát pedig még csak meg sem kísérlék.

Mert utóvégre is nem az a kérdés, hogy ki mond valamit, hanem az, hogy mit mond.

Az igazság igazság marad, akár kinek a szájából származik és a hamisságot nem változtatja igazságát a legelőkelőbb emberek ékesen szólása sem.

A nyilatkozók által felpanaszolt cikkünk-re egyetlenegy elfogadható és szambavehető feleletet képzelünk csak: *határozott és félreérthetetlen kijelentést annak, hogy az ott felhozott eset nem igaz, hogy a cikk ténybeli állításai nem felelnek meg a valóságnak.*

Ha a nyilatkozóknak erre nincsen elégséges bizonyítékuk, akkor nincsen joguk panaszt tárgyává sem tenni azt a cikket.

A „DEBRECZENI“ TARCZAJA.

Parasztregény.

Írta: Móra István.

Paraszt volt minden nemzetsége, maga emberségéből élő, maga portájan parancsoló paraszt. Se nem áhitott, se be nem vett e vérük több tudományt, mint a mennyit a kérges iskolamester boldognak, boldogtalannak egyformán osztogat.

Balázs Antal se tagadta meg a nemzetiségét. Özvegy édes anyját rávette a tiszteletes, hogy adja be fiát Szarvasra, de két-három duplan végzett osztályon hogy keresztülkínálódott, megbicsakolta magát, — ha az ajtó minden ládástól.

— Ne kínozzanak édes szülém. Inkább a Körösnek mék neki, mint a der-di-dasznek a bolondja legyek. Nem leszek én, nem akarok nagyobb ur lenni az édes apámnál. Édes szülém, ne kínozzanak.

Édes szülémnek eszébe jutott az a másfélezer forint, ami így tisztán sarba vész.

— Lelkem, gyerelem, tudod-e mennyibe került az eddig való tanulásod? Annak aztán a nyelo se forduljon?

A fiu daczczal felett:

— Hát annak lenne-e látszatja, édes anyám, a mit továbbra elpocskolnánk? Hisz

A cikkírók azonban nem keresték, van-e joguk a felszólalásra, vagy nincs, nekik okvetlenül nyilatkozniok kellett és mivel ténybeli czáfolat nem állott rendelkezésükre, beérték az egyszerű felelősséssel.

Sem izlésünkkel, sem lapunk komolyságával nem fér össze, hogy őket arra a térre kövessük, éppen azért csak arra szoritkozunk, hogy néhány őszinte s az igazságnak és meggyőződésünknek teljesen megfelelő szóval eloszlassuk a hamis következtetéseknek azt a tisztátalan ködét, a melylyel a 392. katolikus hívő pénteki vezércikkünk igaz értelmét el akarta homályosítani.

Nem igaz, hogy lapunk akármikor, s így mult pénteki számában is, a római katolikus hivek, vagy a római katolikus egyház — qua egyház — ellen intézett volna támadást;

nem igaz, hogy pénteki vezércikkünk Dr. Wolafka Nándor helybeli róm. kath. plébános ur személye és egyénisége ellen szólt volna;

hanem *egyedül igaz az, hogy nevezett plébános urnak, a ki czimzetes püspök is, hivatalos eljárására mond — beismerjük, hogy kemény, de állítjuk azt is, hogy objectív és igaz bírálatot.*

És mivel ez így van, nem értjük nyilatkozóknak a szörnyűködését a felett a vakmerő bátorság felett, hogy lapunk, mint a nyilvánosság organuma, s a köztisztviselők hivatalos forgolódásának hivatalos sőt kötelezett ellenőre, felemeli tiltakozó szavát az olyan tény ellen, a mely meggyőződésünk szerint városunkban csak az eddigi jó békeség megbomlását eredményezheti.

Nekünk Dr. Wolafka Nándor ur személyével nincsen semmi bajunk, de tényeit, ő azokat szigoruan szemmel tartjuk s érdemük szerint fogjuk mindenha megítélni.

Ennyit tartunk szükségesnek ezuttal lapunk álláspontjának helyes megvilágítása szempontjából kijelenteni, fenntartván a további nyilatkozás jogát ugy a felpanaszolt vezércikk írójának, mint saját magunknak.

Békesseg adassék mindeneknek!

Debreczenben, 1895. november 27.

Dr. Nagy Zsigmond

a „Debreczen“ felelős szerkesztője.

a sűreje csak ezután jönne még. Nem, édes szülém, itthon maradok, leszek béres, leszek cseléd, minden leszek, meg szolgálom, behajtom a mit rám vesztegetett, idővel meg is tetejézem. El vagyok szánya édes anyám végképen.

Balázs Jánosné elszálló ábrándjai visszaszóltak még, de csak úgy lágyan, elhalóan. — No no cselédem. Hiszen majd meglátjuk no.

De aztán szóba se hozta többet az iskolát. Láta a tizenhétévesztendő, erős, izmos urnak szánt legényt, hogy veti le a ráerőltetett bíncseket, látta, milyen kedvvel, milyen akarattal fekszik neki a gazdaságnak.

— Aztán meg az isten is így rendelte, az volt a zárgondolata.

Két esztendőre rá meg is házasodott Balázs Tóni. Elhagyott pajtásai az imaginarius egyenletek titkaival bajoskodtak még, mikor ő már a Biczók Éva fehérvényi lányát bontogatta.

II.

Öt esztendeig epekedett Balázs Jánosné asszonyom azért az örömről, hogy egy kis unokácska bölcsőjét ringathassa. S ahogy azt az örömet megérné: gyászba borul a házuk. Szegény Biczók Évának életébe került a kis fia születése. Még csak nem is láthatta.

Balázs Antal ott áll az ágy meg a bölcső közt. Hol az egyiket nézte, hol a másikat. Nem sirt, nem beszélt, csak nagyerejű ökleit

KÜLFÖLD.

Indiai posta irányítása Budapestén át. Az angol kormány allandó tárgyalásokat folytat Ausztria, Magyarország Szerbia és Törökország kormányaival aziránt, hogy az indiai postát a jelenlegi München—Szt. Gotthardt—Milano és Brindisi városokon át vezető vonal helyett a Bécsen, Budapestén, Belgrádon és Szalonikin át vezető rövidebb uton szállíthassa. — A magyar és az osztrák kormányokkal a megegyezés már igen előrehaladt stádiumban van. A szerbiai kormánytól Anglia a postaszolgálat reorganizációját követelte, s ennek következtében a szerbiai kormány harmadfél millió frank öszeggel Belgrádban új központi postapalotát épített. Megjegyzendő, hogy az indiai postát mindenkor külön expressz vonat szállítja s így ha a tárgyalásokat kedvezően fejezik be, a nagyjelentőségű indiai személyforgalom is Budapestén át fog haladni.

Statisztikai maszok.

Írta: Gondy Károly.

Az alarcos bálok kimentek lassankint a divatból. Nincs is rájuk szükség, midőn az Isten képre teremtett ember kénytelen örökké maskirozva járni, hogy tisztességesen (?) megélhessen.

A bajazzók korszakában élünk; a harlequin-ok, pirot-ok és dominiok mind fekete frakkban és bivaly bőrben járnak.

Hajdan az udvaroknál fizetett »udvari bolondot« tartottak, hogy okosait mondjon; ma sok okos embert fizetnek, hogy sok bolondot mondjanak és még többet tegyenek.

A fejedelem és a nép képviselő testülete között nincsen őszinteség. Hamis váltókkal dolgoznak; minden perczen beállhat a krach. Minisztereink a felségnek csak loyaltással tartoznak, az uralkodó ház védelmében az »immota fides« alapján. De a kormánynak mi velünk szemben nincsen esküje; velünk elbánhat, mert utójára a csel nemesíti az eszközt.

Ezen laza kapocs bizalmatlanságot szül és ebből kifolyólag nemesek az informaticusok trónusig többnyire csak aranyos etiquette-ben borkolvák: de a hivatalos adatok, a statisztikai kimutatások is hamisak. A kormány jár elől rossz példával. De capite . . .

A legutolsó népszámlálásnál pl. Budapestén a vilásteletnél egy kerek százezer zsidót eltagadtak és miért? hát nem oly becsületes munkás polgár, mint a többi? Mi nem paktálunk a becsiekkel! Mire volt ez hát jó? — Hát a kormány költséges kimutatásai és jelen-

szorongatta. A halott fejénél állt egy kopott, viselt vasfeszület. A lekében megingatott ember iszonyu képet vágott az istenképre, ugy, hogy az édes anyja elfordította onnet.

— Édes gyerelem, ne káromkodj! Nézd, nem vert meg isten egészen. Itt van a vizsgáló.

Es odavonta a bölcsőhöz.

A szilaj férfi lehajtotta a fejét.

— Tudom . . .

Aztán kiment. Kint holygott egész éjjel, az isten tudja merre. A ki másnap reggel meglátta, megütöközt rajta.

— Ezt az embert kicserélték.

III.

Csakugyan más ember volt attól fogva. Szükszavu, mogorva, akaratos ember, a kinek időváltozása se látták mosolygását. Cseléd nem állt, jó barát elszokott tőle, csak az édes anyja ragaszkodott hozzá még több szeretettel. A gyermek ugy nevedett száraz dajkaságban, az öreganyja szárnyai alatt. Vézna, hitvány kis féreg volt, gyenge esontu, hajlatag Kevés vigaszága volt az apjának benne. Hisz elfújja az első szél, mely szabadon kapja. Amugy is olyan bárgyucska, nehéz eszü, álmos. Apja el-elszólja magát — zugolódó kedvben.

— Ennek se érem öröme napját.

Azzal ott hagyja.

Örökké ló-fut a gazdasága után. Az elé-

legi költségvetése oly tiszta, hogy azt senki sem akarja megszávalni. Hát a nyitrai választás és sok más választások igazolása nem a legelvetemedettebb önkény szüleményei? Hát a választók lajstroma összeállítása oly lelki-ösmeretes munka?

Az ilyen hamisítások és ferditések közepette nem csoda, ha a polgárság sem veszi oly stricte a polgári esküt.

A jelen kormány végelgyengülésében igazán menyországról álmodik. Mondják, hogy a vízbeletelés még az opiumnál is kellemesebb halál idéz elő; a halál küzdelmes csak a mentők kísérletei alatt, az eszméletre térés-kor tapasztaljuk. A mostani válságos helyzetben messze a Jóremény fokától még rövid respirációjában szalmaszálhoz kap; a végső-höz nyul, mindent megkoczkáztat; nincsen mit továbbra veszítenie. Krajczárkodik a sok millió végén; olvassa egyre fillérjeit mint az öreg Geier Jeremiás a »pajkos diákok«-ban: Számlálj, számlálj, hogy mindég többet találj.

Röviden, ez a sok statisztikai kimutatások célja; jaj a játékosnak, mikor már a pénzét olvassa!

A gazdasági statisztika összeírásnak lehet milleniumi célja, de lehet milliónyi is az adókövető hivatalban.

Egy jól rendezett gazdálkodásban az utolsó számlaszál is ponderál.

Odafent tudni akarják mily pusztítást tehetünk az állat- és növényországban; a mit vizont ők az ásványországából fegyverben és pénzben pocékolnak, ahhoz semmi közünk; elég ha marad nekünk asóra, kapara.

A mit iszunk quaitásra az már tudom van; a kvalitással nem sokat törődnek. De a mit eszünk az még nincsen eléggé konstatalva. Nagy a kilátás hogy a centralis-regális generális apró marháinkat ólombélyeggel ellátja; annak idejében a tojásokat, az elletéseket veteléseket, a vetéseket egy szálíg ellenőrzeti, hogy legyen az adókövetés, ha mindjárt nagyobb de »igazságosabb«. — A gazda azonnal jelentést tegyen, ha kár esik az ellenőrzött birtokban; a pusztító vadak nevével és bőrével beszámoljon. Esetleg kötelességének tartsa a jég esőt harangokkal elriasztani; harang hiányában a falu népe körusban csapjon lármát; vagy; öklével és vasvillával fenyegetse a vihart.

Pax fecum donat:

Ha hull a sertés a gazdát vegyék felő és büntessék a gondatlanságból halál miatt; ha kivész a fa, megfizessék az érték felét; ha dögik az apró marha, fizessen többet a nagy

marha. Olmot kap minden szem cseresznye: még a Szliuka vize sem lesz továbbra ólommentes.

Az állam statistikája szerint legyen mindenféle egyforma a nyomás. Mi polgárok nem csak fizetjük a sok nemű adót, de a mi az egészben legfurcsább, hogy mi is tényleg a miniszterium szolgálatában állunk: statiszták vagyunk a nagy adókövetési comédiában.

Nem elég, hogy a vasuti nyilatkozatot magunk írjuk, de ráadásul a lelkiismeretes munkárt mindannyiszor 5 krajczárt fizessünk.

Tegyük fel, hogy e miniszterium csakugyan egy hü statisztikai képet szándékozik a millenniumra bemutatni: miért fizesse a város a 3500 frtot, az összeírás költséget? Hát a 460 millió évi adóból már semmire sem telik?!

Most valljunk töredelmesen, hogy azután megtörve vallattassunk; magunk vigyük a keresztet a Golgothára. Maszk ösmerlek, adó a te szent neved!

Ugy megyünk bele a credoba, mint az egyszerű hetes, kit gazdája egy levélkével küldött K. I. halála és szabadelvőségében boldogult városi tollnok barátjához azon kéréssel, hogy vágasson a levél vivőjére 12 botot, mert már nem bír vele. A tollnok ismét a várnagyhoz küldte egy más levélkével, melynek értelmében a hetesen irgalmatlanul elverték a port.

Hát az állami könyvvezetés sorsát és költségeit is nem a város nyakába sózták?

Minden tyuk a gazdálkodásban egy frtot hoz gazdájának; hát nem rosszul tapogatózik a pelyhek között a kormány. Hát azt nem tetszik tekintetbe venni, hogy a földadó oly nagy, hogy a gazdálkodó éppen csak ezen apróbb keresetből pénzelt; ebből tengeti magát s ha ez nem volna, már rég dobra került, aóln a bőre.

A falusi nép csak úgy borura-derüre vesztegeti apró marháit, sertészet pedig pusztítja a vész. Lesz-e még több veszendője?!

Parthay Géza vajjon nem azért jár-e a külföldön, hogy a 12 kilónál nyomósabb lúdat találjon, és oly tyukot, mely legalább tizet tojjon napjában?

Eddig Franciaországban, egy új csillaggal, Madame Chaparon 6 tyukságával ismerkedett meg közelebbről.

Irja egyik barátjának, hogy szellemileg ő sem haladta meg az ábeczét; húsa épenséggel közepes; a min nem lehet csodálkozni, mert angol miss fajta.

Parthay Gézának nagy kilátásai vannak a miniszteriumban, legkevesebb miniszteri titkárságra, a mennyiben a tyuk titkos méhé-

ben rémitő kincset hord, a melyet felfedezni csak ő van hivatva.

Most pedig bocsanatot kell kérnem a sarkanyus kormánytól, ha tyukszemére hágtam, és reméllem, nem fog e miatt tyuk-pert akasztani a nyakamba, mert a mit itt elmondtam, azt a tyuk rég kikaparta.

A helyzet Keleten.

Konstantinápoly tegnap abban a kellemes helyzetben volt, hogy diadal-örömmel hirdethette:

»A Bosphorus partján minden csendes.«

Négy nap óta az örmények pihenni látszanak és az európai hatalmak hajóinak nincs mire ügyelniök.

Változatosság kedvéért azonban Athenben tört ki a forrongás, a hol a hevesebb politikuskok nem akarnak a többi hatalmaktól elmaradni és a hajórajnak sürgős mozgósítását követelik.

Annál sürgősebben kívánják pedig ezt, mert az örmény kérdéshez legujabban a krétai kérdés járult.

Kréta után valószínűleg Maczedonia fog következni, mert angol lapok tudni vélik, hogy az örmény bizottság máris összeköttetésbe lépett a maczedoniai autonomisztikus mozgalom fejeivel.

A diplomacziának ez az újabb forrongás nagy gondot okoz, annyival is inkább, mert Törökországnak most alighanem Krétára kelendő főfigyelmét fordítania.

A krétai görögöknek támaszuk akad a hellén államban és kérdéses, hogy a görög kormánynak lesz-e arra való ereje, hogy a hellén sovinizmusnak útját állja.

Ha ennek az elfojtására is Törökországnak kell majd vállalkoznia, görög-török bonyodalom fog keletkezni, mely veszélyesebbé válhatik, mint az örmény kérdés, akkor pedig a diplomatáknak megint sok dolguk fog akadni és a világ nyugalma bajosan fog helyreállhatni.

Örményország helyett tehát Kréta... öhzjtandó, hogy ez a kérdés is leűnjék a napirendről.

A fiatal asszony ott maradt az ipánál; úgy parancsolta az apja.

— Te bolond, te, hogy hagynád ott a szerencsédet.

Nagyon lelketlen ember volt Réz Gergely.

VI.

Kint a tanyán nagy szölleje volt Balázs Antalnak, abban ügyelgett. A garádon kívül a juhászai delettettek. Valami idegen ember vetődött hozzájuk tűz-szerért. Szóba ereszkedett velük.

— Ki cselédjei volnának kendtek?

— A Balázs Antalé.

— Azé? Hallottam a híret.

— Hallhatta is kend Vármegyei birilista a gazdánk.

Az ember megnyomkodta a tüzet a pipájában.

— Nono. Azért mégis csak kutyára száll a neve...

Balázs Antal hallotta. Mintha mind két felül pofonütöttek volna. Eggett az arca, a szeme, a füle csengett:

— Kutyára száll a neved...

A szíve is azt dobogta,

VII.

Az ördög felkorbácsolta huszonkét esztendő óta nyűgbevert verét. Tüzelt, bizsergett minden porcikájára.

Menye a nagy házban danolt. Először hallja danolni. Vagy sose vette észre.

gedetlen öreg béres azt mondja, hogy a még fán levő timsós megyének is tudja a számát.

Az öreg asszony feleségül nézi ezt az éveken át húzódo sivatag életet. Szeretne változtatni rajta. Utoljára csakugyan lehull az érett gondolatja:

— Antal fiam, olyan szomorú élet ez a tied, gyermekem, nem tudnál te ezen lendíteni. Se éjjeled, se nappalod, osztatlan gond, számadás az élted, én se sokat érek — már ekkorra a háznál; mért nem házasodol meg fiam. — Az isten is bánja ezt a te sorsodat.

Az özvegy ember megrázta a fejét.

— Ugyan, édes szülém. Nem divat minálunk a második asszony. — Nincs is nekem semmi hiányosságom.

— A hogy gondolod, cselédem. De mégis mire töröd magad annyira.

Balázs Antal megsimogatta a kis fia szöke haját.

— Hogy ez a kis elhetetlen megéljen, ha én elpusztulok.

IV.

Gyámoltalan kis legényke lett a Balázs Imréből, de csak fölseperedett valahogy mégis. Igaza volt az apjának, hogy izzadt a haszonért, mert ez a legény ugyan sohasem lesz dolognak való. Egy pillanatra az is eszébe jutott az apjának, hogy kár volt iskolába nem adni.

De aztán megnyugtatta a filozófiája: Eh, jobb, ha a maga koldusa lesz, mint a más szolgája.

Azonközben az öreg Balázsnet elszólította az uristen; asszony nélkül maradt az egyre növekedő gazdaság. A faluban azt rebesgették: No, most már megházasodik Balázs Antal. Most már meg.

Nem cselekedte. Hanem megházasította a fiát.

Könnyen ment. Ha még hitványabb, még veszendőbb, csunyább legény lett volna is Balázs Imre, akkor is hozzáadta volna a lányát a kapzsi Réz Gergely. Mert az Imrere szállandó 300 hold olyan föltnak való, a ki betakar minden kivetni valót.

Szegényebb szörű, irigy atyafiak azonban másképp gondolkodtak s összesugtak, bugtak.

— Nagy ökör ez a Réz Gergő. Ha egy kis esze lett volna, nem a kis Balásznak, hanem a nagyoknak a nyakába varrta volna a lányát. Különb legény az most is száz fiánál.

Az is volt.

De kiesinyég tart a tiszavirág szerelme. Bele is hal.

Balázs Imre is elpatkolt egy esztendő alatt. Az a szegény Bogar asztalos csinálta neki a koporsót, a kinek Réz Mari a nagy Balázsjussért hátat fordított az apja parancsára.

Az anyakönyvi hivatalból.

Házassági bejelentések 1895. nov. 27.)

Novajovszky István és Csató Lidia
Szász Ferenc és Garai Zsuzsanna.

(Házasságkötések 1895. nov. 27.)

Weisz Izidor és Kohut Izabella.
Boros Márton és özv. Tóthné Pongor Julianna.
Iványi Károly és Gulácsi Erzsébet.
Kovács András és B. Nagy Lidia.
Géhi György és Kardos Etelka, Krisztina.
László Ferenc és Eichvalder Borbála.
Kovács István és Vásárhelyi Sara.

(Születtek 1895. nov. 26-án.)

Ludman Lidia (József ref.)
Hlyés István (Róza ref.)
Czajlik István (Piroska kath.)
Kovács János (Katalin ref.)
Nagy Sándor (Irma kath.)
Kovács József (János ref.)
Szilágyi János (leány? ref.)

Elhalálozások 1895. nov. 26-án.)

Rankainé Kiss Terézia (kath 48 é. méhrak.)
Rácz István (ref. 2 é. kanyaró.)
Balogh István (ref. 72 é. tüdőlob.)
Moinár Anna (ref. 3 hó. görcsök.)
Gáll András (ref. 6 hó. behurut.)
Durdács Dorottya (ag. ev. 66 é. végegy.)
Takács Vilna (14 napos, ref. behurut.)

A ki a Debreczen-re 1896. január elsejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f. évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

Ujdonságok.

Mutató tábla.

Szerkesztőségi hivatalos órák: d. e. 9-12-ig d. u. 2-5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 6-12-ig, d. u. 1-8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák: a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12-ig, d. u. 2-6 óráig tartanak. — Az iktató-kiadó-hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11. d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt: **Felvilágosítási tanács** szóbeli tárgyalásai szerdán, vagy ha szerda

Benyitott. Réz Mária a haját fonta. Befonott ága az öleiben csüngött, másik fele az ina hajlását verte. Kékes fekete hullamaiba takarózott a Balázs Antal langoló tekintete. Soká nem szólt, köszönni is elfelejtett. A menyecske ösztönyszerűleg vonta össze lányos keblét a begombolatlan felőlőt. Megjédt az ipa szuró, mozgó szemétől: ki akart menni.

Balázs Antalnak föl volt a lelke fordulva, réz-zeg volt, mint mikor a borivó embert hirtelen eléri az amen. Megfogta a Réz Mária kemény, gömbölyű karját.

— Megállj.

— Édes apám...

— Mit édes apám, körül vagyok az? Ne beszélj, hallgass most. Azt mondták, kutyára száll a nevem... Nem igaz, nem akarom, nem hagyom... Te Mária, te leány, hisz az vagy te csak, te Mária: megházasodok, elveszlek feleségemnek. Akarod-e? Ne szaladj, ide nézz mit roskatsz?

A menyecske sirt.

— Eresszen el kigyelmed. Hogy gondol ilyen isten ellen való vétkeket. Egy percig se maradok ennél a háznál.

Balázs Antal elfogta az örület.

— Nem mégy, sohova se mégy. Akarom tudod-e, én akarom. Ne jajgass, ne fély, kijárom az utját, hogy lehessen. Mindent lehet, ha megfizetek érte, mindent! Mitől félsz? Befo-

gogom a száját az egész világnak, ha feléd szól, Mária...

Réz Mária kiszakította magát a nagy ember vasmarkából, úgy, lobogó hajjal futott ki a sötételő udvarára.

Nem hazsa ment a fölvégre, hanem le, az aljra a Bogár asztalokhoz. Ugy esett be ajtóstól.

— Ne kérdezz, semmit se mondj, csak rejts el, tégy el, oda ne adj senkinek. Itt hagy halok meg.

Ugy emelte föl az asztalos a földről, úgy vitte be a karján a világtalan édes anyjához ájultan. És megökölt, föltette mellé az ágyra a földet seprő zéllőt baját.

VIII.

Balázs Antal kiugrott a menyje után. Az ereszet szemöldökfajába teljes erővel beleütötte a fejét. Az az ütés hűbbantotta helyre az esztét.

— Én bolond...

Neki támaszkodott a tornász oszlopának, úgy tűnődött. Estére harangoztak: a harang is azt kongta:

— Vén bolond... vén bolond...

Elesztülő vére újra rávetette a békót — Egyszer halgattam rád, akkor is elboldítottál...

Tűnődött tovább.

Mit szól Réz Gergely? Mit mond a vi-

lág, ha azok dobra ütök az ő eszehagyottságát? Nem, azt nem várja be; odamegy még ma, kirostálja ezt a bolond állapotot.

Es elment. Réz Gergely csendesen pipázgatott a ház előtt. Odabent daloltak a hajsdon lányok.

— Ide nem jött az ő menyje... Hát hová? Megmondta mindjárt a Bogár asztalos inasa, aki sebesen futva, elejbe furakodott s nagyot köszönt Réz Gergely.

— Bátyám uram kérem gyűjjön el, nálunk van a Mária néni...

Réz Gergely fölugrott. Arra lépett elejbe Balázs Antal, mielőtt valami nagyot mondhatott volna.

— Csendesen ntszuram. Én is az iránt jöttem. Ne szenvedjen el az a szegény aszszony az én r. deg portámon, menjen a szive után, adj oda kelmed a Bogár gyereknek.

Réz Gergely a fejét rázta, csakugyan valami nagyot akart mondani, de Balázs Antal elnémította:

— Én részemről rájok iratom a galambosi kompetenciámat... Hogy éljek a világot, még fiatalok.

IX.

Bogár asztalos böcsőt csinál, de olyat hogy olyanba még a királyt is elringathatnák.

deletének végrehajtását. Ma érkezett meg az erről szóló rendelet Perczel belügyminiszteről Hajdumegyéhez is, melyben felszólítja a miniszter a törvényhatóságot, hogy a külföldiek nyilvántartására vonatkozólag alkotott statumot, vagy ha ilyen még nem volna, úgy alkotandó hozzá legkésőbb december 15-ik felterjessze. Elrendelte továbbá, hogy ezen statutumok az egész országon 1895. január 1-ével életbe lépjenek. Sok vármegyét fog zavarba hozni Perczel ezen rendelete.

*** A Hazai általános biztosító részvény-társaság.** — mint értesülünk a Magyar királyi államvasutak menetjegy iradá-
jával és az általa létesített »Millenium« utazási és ellátási vállalattal olyan sz. rződést kötött, amelynek értelmében mindazok, akik a »Magyar királyi államvasutak által rendezett társas utazások és a Millenium utazási és ellátási vállalat által kiadott utazási könyvecskékkel látogatják az ezredévi kiállítást, a könyvecske alapján a »Hazai általános biztosító részvény-társaság«-nál baleset ellen vannak biztosítva. Míután a »Millenium« utazási és ellátási vállalatot a közönség méltó érdeklődéssel kíséri, ezen újabb előny által bizonyára csak emelkedni fog a vállalat iránti általános rokorszeny. A Hazai általános biztosító részvény-társaság, ezen új hazai intézet ily módon mindenesetre jelentékeny üzlethez fog jutni ami ezen oly szépen megindult társulatnak ösztönözni kívánható. Az intézet debreczeni főigynökségének Széchenyi-utca 1770 szám. alatt van üzleti helyisége hol az érdeklődők, szives felvilágosításban részesülnek.

*** Anyakönyvvezetői tiszteletdíj.** A belügyminiszter egy anyakönyvvezetőnek fizetési előleg iránt hozza intézett kérvényét azzal a kijelentéssel küldte vissza, hogy fizetési előleg csak rendes állami tisztviselőnek és pedig fizetésük alapján engedélyezettnek; az anyakönyvvezető tehát, aki nem fizetésben, hanem csupán tiszteletdíjban részesül s a kinek tisztsége a hivatali állandóság jellegével nem bír, fizetési előlegre igényt nem tarthat.

A gázgyár kisajátítása. Tudvalevőleg tervbe vetették, hogy az augsburgi légszeszgyárt, hogy a vasuti állomást kiépíthessék, — ki fogják sajátítani. A légszeszgyár ugyanis akadályul szolgál egyrésztől annak, hogy a nemskára foganatosítandó terv, az állomás kibővítése eszközöltesse. Alakult e célra egy bizottság Debreczenben, mely nem várva meg azt, hogy az augsburgi légszeszgyár igazgatósága és Debreczen szab. kir. város között

a szerződés lejárván, hanem, alkuba bocsátkozik az Augsburgnban székelő igazgatósággal és a légszessgyárat kisajátítja, hogy ne szolgáljon akadályul Debreczen fejlődésének. — Ezen ügy most nagy impulzust nyert és az intézők azt hiszik, hogy a december hó 11-én a városháza nagy tanácsstermében tartandó, gázgyár kisajátítási bizottsági ülésén a kisajátítás egy nagy lépéssel fog közeledni, a megvalósulás elé.

* **Huszonöt éves jubileum.** A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóságnál tegnap délelőtt szép ünnepély volt. Kóbor Kornél a számvevő osztályban alkalmazott számellenőr ülte meg állami szolgálatába lépésének huszonöt éves jubileumát. Ebből az alkalmából úgy az igazgatóság, mint a számvevő osztály tisztikara szívélyesen üdvözölte a jubiléust és még számos évet kívántak neki buzgó és lelkiismeretes működéséhez. A jubilaus a szives jó kivanalmakért és óvációiért meghatva mondott köszönetet.

* **Megszökött ügyvéd.** Naoy szenzációt keltett Pozsonyban Sándor Endre fiatal ügyvédnek hirtelen eltűnése, Sándor Endre 50.000 forintot sikkasztott a pozsonyi első forgalmi intézettől, a melynek így bukását idézte elő. A pozsonyi kir. törvényszékhez már napok előtt vagy 25 feljelentés érkezett Sándor ellen, jórészt csallóközi szegény parasztoktól, kik pénzüket Sándor útján deponálták a pozsonyi első forgalmi intézetnél. Sándor nem várta meg a bűnvizsgálat elrendelését, hanem elhagyva családját megszökött Pozsonyból, s útját valószínűleg Amerika felé vette.

* **Nyirvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése.** Az Alsó Szabolcs-nyirvidéki vízlecsapoló társulat rendes évi közgyűlését ez évben is, mint rendesen Debreczenben fogja megtartani. A közgyűlés a jövő december hó 20-án lesz a városháza nagytanácsstermében gróf Szapáry György elnöklété alatt. A meghívókat most bocsátja ki az, elnökség.

* **A nagyváradai függetlenségi és 48-as pártkör vezérifjai tevékenyen buzgólkodnak** azon, hogy a pártkörben elevebb életet teremtsenek. A vasárnap délután tartott körválasztmányi ülésen elhatározták, hogy a tél folyamán felolvasásokat rendeznek a kör díszes és tágas helyiségében. Az első ilyen felolvasás december 15-ikén lesz; szereplőül Tóth József ref. segédlelkész tanár és Schütz Gyula ügyvéd-jelöltet kértek föl.

* **Közügyesítő egyesület gyűlése.** A múlt évben Debreczenben megalakult, s az azóta szépen fejlődő »közügyesítő-egyesület« december 15-én fogja tartani évi rendes közgyűlését a városháza nagy tanácsstermében.

* **Felülvizsgálat.** Az István gőzmalomot tegnap vizsgálták felül a városi hatóság kiküldöttjei. A felülvizsgáláson részt vettek a rendőrség részéről dr. Könyves Tóth Mihály I. kerületi rendőrkapitány, a mérnöki hivatal részéről Stahl Géza főmérnök, az iparhatóság részéről dr. Boldizsár Kálmán és dr. Sárváry Gyula, mint a város főorvosa. A bizottságot Mayer Emil igazgató kalauzolta az új épületben. A felülvizsgálat eredménye az lett, hogy a bizottság ki-mondotta a malom üzemképességét, csupán néhány könnyen pótolható hiányra hívták föl az igazgató figyelmét.

* **A bepanaszolt kutya.** Ma d. e. a II. ker. kapitányság előtt egy asszony betört fejfel jelent meg és bepanaszolta azt a kutyát, a melyik őt a miklós-utczán a labáról leverte s ő estében a fejét betörte. A kapitány, miután részvétét fejezte ki az asszonynak a sajnálatos eset miatt, kijelentette, hogy — ő ugyan nem tehet róla — de a böcs törvényhozók ezen precedens esetre nem alkottak törvényt s így ő még csak azt sem rendelheti el, hogy a kutya elő vezettessék. De különben is az asszony a kutyának sem lakását, sem foglakozását nem tudta megnevezni — mindössze annyit tudott, hogy Bodrinak hívják, a kapitány ur kénytelen volt az asszonyt kezetével elutasítani, a bepanaszolt kutyát pe-

dig a terhére rótt cselekmény vádja alól felmenteni.

* **Vörheny és a kanyaró.** A vörheny és a kanyaró, mely nemrégben is sorra szedte áldozatait az apró gyermekek közül, apadó félben van. Az orvosok idevonatkozó jelentése megerősíti ezt a hírünket. Tegnáp-éltt egyetlenegy sem és tegnap három betegedés fordult csak elő. A kanyaró és vörheny betegségek most már legtöbb esetben veszély nélküli lefolyásuak.

* **A szedők sztrájkja.** A sztrájkoló hírlapszedők, daczára a hírlapkiadótulajdonosok ellenintézkedéseinek, még nem hajlandók engedékenységre. Erősen hisznek abban, hogy hosszabb ideig kibírják s állítólag nagyobb segínyt kaptak Zürichből. Főtanyájok a Széchenyi-teri kioszkvendéglőben van s itt osztják ki a sztrájkolóknak a segélyeket. A férfiak tömegét egy csomó munkásleány is tarkítja, a kik a szedőkkel együtt sztrájkolnak. A sztrájkbizottság most azon dolgozik, hogy megakadályozza a vidéki és külföldi szedők idehozatalát. — A sztrájkoló jó hangulatban vannak, de a ért igen sokan már szívesen munkába állának, ha szavuk nem közné őket. A rendőrség szemmel kíséri őket, de semmi különös intézkedést nem tett, mert a szedők nyugodtan viselkednek. —

* **Nagy ékszerlopás.** Auerbach C. Budapest, Károly-körút 10. sz. alatti aranyóra raktár tulajdonos Kohn Manó nevű megbízottjától Budapest-Orsova között a vonaton elloptak egy fekete bőrtáskát, amelyben 109 drb női aranyóra, 37 drb férfi aranyóra és több száz forint értékű ezüst és arany ékszer volt.

* **A debreczeni dalegylet 1895.** december hó 1-én, vasárnap az »Arany bika« dísztermében Hites Lajos díszkarnagy vezetése és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett tartandó zártkörű dal- és zeneestélyt tart, melynek műsora a következő: »Honfidal« Zimaytól. »Muzsikálnak« népdal egyveleg Lánytól. »Fala végén« Wuschingtól. »Tudod ugy-e« népdal egyveleg Palotassytól. »Országos bordal« Therntől. Belépti-díj személyenként 1 frt. — Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 órakor.

* **Letépett falragaszok.** A napokban megirtuk azt, hogy a debreczeni szocialista egyeslet vasárnap gyűlésre hívta fel a »stizelt elvtársakat.« Egy kis baj történt azonban, ugyanis a rendőrkapitányság osztálygyűlésre való felbujtás miatt kérdőre vonta a vezetőket s az előre hirdettet népgyűlést, melyre falragaszok útján hívják föl az elvtársak figyelmét, — betiltotta. A falragaszokat a rendőrség ma tépette le mindenünnen.

* **Két tamuló felvétetik Gyenes Lajos** üzletében.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, nov. 27.

A képviselőház mai ülésén napirend előtt bejelentette Szilágyi Dozsó házelnök, hogy a kormány No p e s a bárót újabb egy évre megbízta a m. kir. operaház intendánságával. No p e s a báró kéri a képviselőházat, hogy adják meg neki az egy évi szabadságot ujjolag.

Az egy évi folytatólagos szabadságolást a képviselőház megadta, mire a záróbeszédre került a sor.

V á r a d y Károly beszédében konstatálja, hogy két ultramontán párt van Magyarországon, az egyik a néppárt — az egyházi kérdésekben, a másik pedig a szabadelvű párt — a közjogi kérdésekben. Kijelenti, hogy határozati javaslatát fenntartja, mivel a válasz-

tási visszaéléseket melyeket beszédében felsorolt a kormány nem czáfolta meg. Csatlakozik azonban P o n g r á c z Károly gróf határozati javaslatához is.

L u k á c s László pénzügyminiszter tartotta meg beszédét ezután, melyben czáfolgatni igyekszik H o r á n s z k y t és D e é s y t, majd felel A p p o n y i és U g r o n beszédére s azt mondja, hogy a fogyasztási adó tekintetében most is önállóak vagyunk. Bank-kérdésben — ugymond — nem hiva az önálló jegybanknak, de azt megígéri, hogy az osztrák-magyar bank működésénél figyelemmel lesz és van a magyar érdekekre.

U g r o n Gábor hevesen tiltakozik a pénzügyminiszter ama vádja ellen, hogy az ellenzék leszállítja a parlamenti tanácskozás nivaúját.

Ezt a kormány teszi indolentiájával — vágja a jobb oldal felé, a szélsőbal helyeslése közben.

Konstatálja továbbá, hogy a kormány bebeadta milléniumi kiállítás belépti jövedelmét. Bebizonyítja, hogy a kormány rosszul gazdálkodik. Ezért nem fogadhatja el a költségvetést még általánosságban sem.

U g r o n után S i m a Ferencz beszélt még a budget ellen.

Ezután következett a szavazás.

A többség általánosságban elfogadta a költségvetést, a határozati javaslatokat pedig mel-lőzte.

Szavazás után W l a s s i c s Gyula köz-tatásügyi miniszter fel-lt M a d a r á s z két tintepellációjára.

M a d a r á s z a miniszternek mindkét válaszát tudomásul vette.

B á n f f y Dezső báró miniszterelnök felelt ezután T i b á d Antalnak, ki a horvát kiegyezési törvényekben létező sérelmes kifejezések ügyében intézett hozzá interpellációt. Kijelenti, hogy a sérelmes kifejezések, bárha hibásak is, a kikorrigálás teljesen fölösleges, mivel a báni kormány ugys helyesen interpretálja azokat.

Nagyon sajnálja T i b á d, hogy a miniszterelnök ily ferdén gondolkodik, hogy ilyen operette kormány ül a hatalom polezán. Mondják, hogy S z i l á g y i Dezső lesz a miniszterelnök (derűtség) T i b á d felszólítja S z i l á g y i t, hogy ne fogadja el a miniszterelnöki tárczát, hanem jöjjön az ellenzék élére, (zajos derűtség) nehogy ilyen force-kormány vi-gye az országot a nevétségességre. (Nagy zaj) Jobbról tiltakozás. Balról helyeslése és taps.)

Elnök megint T i b á d o t.

D á n i e l Ernő kereskedelemügyi miniszter, felelt S z a l a y Inrénének, majd D a r á n y i Ignác földmívelési miniszter válaszolt a Ház általános érdeklődése mellett V a j a i István és M o l n á r Józsiás képviselőnek, kik a tőzsde reformját sürgették.

Kapcsolatosan bejelentette, hogy Dániel Ernő új tőzsde-szabályzatot, Lukács László pedig új tőzsde-törvényt fognak legközelebb benyújtani.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

Tibád a nemzeti pártban.

Bpest, nov. 27. (A Debreczen ered. táv.) Tibád Antal Horánszky Nándorhoz intézett leveleiben bejelentette, hogy a nemzeti párt tagjai közé lép. — A képviselőház mai ülésén már a nemzeti párt tagjai között foglalt helyet.

MILLENNIUM.

A kiállítási terület bekerítése. Az ezredéves kiállítás területet bekerítették teljesen, csupán a nagyobb forgalmu helyek s a főbejáratok állanak szabadon. Most már a kiállítás építkezéseit csupán egy napi érvényességű jegyekkel lehet megtekinteni, a melyet az igazgatóság ad ki. Ilyen jegyeket küldött a műgyetemre is, hogy a mérnöki és építészeti szakosztályok hallgatói akadálytalanul tanulmányozhassák az építkezéseket.

Francia könyv Magyarországról. Az ezredéves kiállítási ünnepségek alkalmára a párisi legelőkelőbb kiadók egyikenél egy 450 oldalra terjedő vastag kötetet hagyja el a sajtót, mely Magyarország tudományos és irodalmi viszonyaival foglalkozik. Szerzője Kout I. tanár, ki tanulmányait a budapesti egyetemen végezvén, Párisba ment, ahol a Rollin-féle hírneves gimnázium tanára lett. Hazánkban e művében a rendelkezésre álló források nyomán, igen vonzón esztelen Magyarországot kulturális haladását.

Török biztos kiállításunkon Abdul Hamid szultán újra jelet adta annak, hogy mily nagy tisztelője a magyar nemzetnek. Mint egy stambuli félhivatalos lap jelent, ő felsége a testvéröccsét, Resád effendit ki fogja nevezni ezredéves kiállításunk biztosává. A szultánnak volt az a kívánsága, hogy családjának egy tagja képviselje az ottomán nemzetet és dinasztiát, »a magyaroknak, Törökország e testvéreinek ünnepén« — Ugyancsak ő parancsolta meg, hogy a császári kincstár magyar vonatkozású műkincseit, a melyek még soha sem voltak idegenben, bocsássák a budapesti kiállítás rendelkezésére.

A millennium és a biztosítás. A Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság, mint értesülünk, a Magyar Államvasutak menetjegy-irodájával és az általa létesített »Millennium« utazási és ellátási vállalattal olyan szerződést kötött, a melynek értelmében mindazok, akik a Magyar Államvasutak által rendezett társas-utazások és a »Millennium« utazási és ellátási vállalat által kiadott utazási könyvecskével látogatják az ezredéves kiállítást, könyvecské alapján a Hazai Általános Biztosító-Részvénytársaságnál baleset ellen vannak biztosítva. — A menetjegyiroda vezetése által álló »Millennium« utazási és ellátási vállalat, mint értesülünk, utazóinak ellátására egyelőre három nagy bérházat — többek közt a gróf Károlyi-féle palotát — a legnagyobb kényelemnek berendezve, alakította át szállóivá.

Amerikai magyarok millenniumi társasága. Az amerikai magyarok érdeklődése a millenniumi ünnepségek iránt, a miről már tettünk említést, talán sehohsem jelentkezik olyan intenzív formában mint Cleveland városában, a mely különben egyik sulyppontja az amerikai magyarságnak. A clevelandi millenniumi társaság — melynek Black József, Kundiz Tivadar, Magyar Mihály, Perszel Lajos és Deutsch I. W. állanak az élén — már programot is dolgozott ki. Nagy társas utazást terveznek, melynek résztvevői a jövő év június havában indulnának New-Yorkból, az európai kikötővárosból külön vonaton jönnének Bécsig, innen pedig külön hálójával a Dunán Budapestig. A clevelandi millenniumi társaság csatlakozásra szólítja fel az egész amerikai magyarságot és Magyarország amerikai barátait.

Válasz Apollónak.

— Egy levelezőlapra. —

Halk kopogás ébresztett föl józsu álmamból. Egy kedélyes éjszaka kedves emlékei vonultak el hirtelen szemem előtt. Nehézes szempillám lassan felhunytam, bágyadt, téveteget tekintet vettem az ajtó felé. S ott láttam belépni az én rémemet, ki minden reggel felagvarva, mosolygó arccal köszönt s az ő megszokott, monoton hangján rebegi felém a rettenetes szót:

— Kérek kéziratot!

Egy kedves éjszaka lezajlása után, mely után oly jól eső mámor, éh, s kéjteli gondolatok vesznek az emberen erőt, szokatlanul nyugodt maradtam, s bágyadtan néztem a lapokra, melyet a mi örökké mosolygó szerkesztőségi adjutásunk, az öreg Uri hozott lakásomra.

Nem ugrottam fel hirtelen mint máskoron, kósza gondolataim ott jártak »az extra separaé«-ban. Ott jártak kósza gondolataim, s most is fülembé zug az én Gyula barátom hangja, a mint mondja:

— Fiuk, én igen bohém gyerek vagyok. Fiuk egy pezsgőt; egy szikra ég bennem, úgy lángol, olt-suk, ne perzséljem, — pezsgőt! s felteszi monokliját Gyula barátunk, s adja a bankot — pénz nélkül.

— Itt vannak a lapok, kérem szépen! — mondta Uri »collega«, megzavarva édes gondolataimban s egy titokzatos mosoly kíséretében tette le íróasztalomra melyben már egy-két üveghen rejő snábesz maradék terjesztette kedvencz illatát.

— Tegye le — félelem — s felhasználandó a vasárnap áldott előnyeit, édes álmainm tova folytatására lehunyni szándékoztam alig mozgatható szem-pillám, midőn az újságok közül egy levelező lapot vesz ki Uri collega s mosolyogva bozza felém.

— Kérem szépen, ez egy érdekes posta. Tessék csak elolvasni, s egy mámoros éj utáni szokott bágyadsággal néztem fel s vettem át a levelező lapot. Érdeklődni kezdtem.

Egy kedves női kéztől eredő lapocska volt az, mely a mámort, álmat kiverte a fejből, s a kíváncsiság kezdett ösztönözni a legnagyobb mértékben, hogy ki lehet az a kedves »A p o l l ó«.

Ugy szerettem volna tudni, látni. S megvallom, rendkívül kíváncsi vagyok. Nem tehetek róla, de ez egy örökös rosz hibám.

A levelező lap így szól:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Bossánat, hogy ilyen nyíltan batorokodom talán haszontalan kéresemmel háborgatni.

Ugyan kedves Szerkesztő ur! szíveskedjék megmondani nekem újságjában »Apolló« név alatt szerkesztői üzenetei között hogy:

ha nevet egy leány! nem a fiatal ember szeméi közzé, és azok minden áron meg akarják ezért szólítani. A leány zavarában elneveti magát!

Kacérság-e ez!

Becses választát várva-várja egy hü Előfizető-nő.

Gondolkozni kezdtem. Ez érdekes kérdés megoldása teljesen igénybe vett.

Gondolataim teljesen más irányt vettek. Egy kedves leánykát látni magam előtt, ki naiv őszinteséggel kérdi tőlem, mi a fenti levelező lapon áll.

Ugy elképzelem magamban, talán szőke fűrtű, talán barna: — de ez mindegy, de feltétlenül kedvesnek kell lennie.

A p o l l ó!

Telhat hallja kedves szép Apolló, a jelen esetét miként definiálom én.

Történet legyen bár az eset, talán egy kedves szórakozása közben, séta alkalmával, avagy társaságban, de fentebbi eset nem lehet kacérszkodás.

Ha valaki nevet, tegye az éppen fiatal emberek előtt, az nem róható fel, ha még nyílt utcán történik is, mert nevetni bárhol is szabad, természetesen a körülményekhez képest tartóztatva, s a nevetés nem egyéb, mint valamely dolognak kellemesen tetsző, mindenki előtt látható kifejezése, s tetszését oly emberek ha éppen az oly tárggyal van összekötve hogy mosolyt csal az ajakra, bárhol is nyilváníthatja.

Jelen esetben talán a véletlen játszott úgy közbe, hogy a nevetés éppen fiatal ember előtt történt, de bárhogyan is történt legyen az, az nem ad jogot senkinek, hogy egy hölgyet megszólítsanak azért, ha csak a nevetés — bossánat csak szerény feltevés — véletlenül készakarva nem történt úgy, hogy egy fiatalembernek habozásra adjon okot, — de egy oly szerény és prózai dolog, mely kacérságnak egyáltalán nem róható.

Hogyha pedig némely fiatal ember ily szemnek jól eső vig kedély és jókedv kifakadásáért a megszólításra jogot formál, az csak — tolokodó lehet.

S ha a kedves Apolló érdeklődni fog, a kacérságról is írok egyet-mást.

Remélem, hogy Apolló meg lesz velem elégedve, üdvözlétét küldi:

Güzü.

Színház.

Színügyi bizottsági ülés. Holnap délután három órakor tartja ülését a színügyi bizottság, mikor is a beérkezett pályázatok sorsa felett fog határozni. Híre futott hogy T i s z a y Dezső közvetlenül a bizottság ülése előtt fogja benyújtani pályázatát, de még ez esetben sincs sok kilátása, mivel hosszas késedelmezésével és az ellent mondó nyilatkozatokkal a bizottság tagjait elidegenítette magától.

Pályázat a színházra. Csók a Sándor a miskolci színházulat igazgatója tegnap nyújtotta be a színügyi bizottsághoz pályázatát, melyben kijelenti, hogy a legnagyobb igényeknek is képes megfelelni. A tízezer forint kaucziót ő is mellékelte.

Cairrette Mars és Rajmond mulat-ágos operettjét tegnap este adták színházunkban meglehetősen üres ház előtt. Az előadás a jobbak közé tartozott. Jók voltak Püspöky, Galyasi, Rózsahegyi és Bajnóczy, Nyilassy alakítása művészi műveaun állott. Kapott is tapsot bőven.

Irodalom és művészet.

A Kóczán-díj nyertese. Az akadémia tegnapelőtt összes ülést tartott, melynek főtárgyat s Kóczán-díj odaítélése képezte. A bíráló bizottság jelentését V a d n a y Károly olvasta föl a tizenegy pályamunka közül az »H o n a király n o c« című 5 felvonásos tragédiát találtak a jutalomra legérdemesebbnek. A mű tárgyat Vak Béla korából meríti és színi hatásra van írva. Bár szerzője a két utolsó felvonásban eltért a történelmi adatoktól, a mű általában sikerült, mert jelenetei élénkek és cselekménye gyorsan halad előre. A jelíges levél felbontatván, abból Endrei Ö d ö n Zalán név tűnt ki.

Sport.

Medve vadászat. Delnice mellett Petranovic erdőőr egy anyamedvét és két medvebocot lőtt. Tizenöt frt jutalmat kapott érte. A medve súlya 280 kiló. Talpait bevitték Fiuméba az illető erdő tulajdonosának, Bakarczé dr.-nak, kinek házában a ritka csemegét vidám baráti körben fogyasztották el.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági gépgyár Nagyváradon. Sz e g h a l m i Balint vállalkozó egy bécsi céggel szövetkezve, elhatározta, hogy Nagyváradon egy nagy kiterjedésű mezőgazdasági gépgyárat építtet. A gyár a városnak a debreczeni országot felé eső részén fog épülni. Ugyancsak a nevezett tervbe vette egy új téglagyárnak a felállítását is.

CSARNOK.

Álom.

Irta: Kalocsa Róza.

(Folytatás.)

No hát én szerényebb voltam. Én nem vágytam olyan nagy megtiszteltetésre, mint a milyen Osirist érte, nekem elég volt a rózsatündér egy elismerő szava és az a látvány, a mi képzeletemben elem tárult, hogy minden falu, minden város kertjei telve lesznek szébbnél szébb rózsakkal.

Es akkor nem fogja a rózsatündér azt vetni a szememre, hogy nálam ép úgy hiányzik a józan ész, mint a költészet.

E szavakat nem tudtam elfelejteni.

Hajdúvármegye Debreczen szab. kir. város főispánjától.

675/1895.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegyének folyó évi december 23-án tartandó tisztújító közgyűlésén az alább felsorolt tiszti állások fognak választás útján és pedig 1896. évi január hó 1-ő napjától számítandó 6 évi időtartamra betölteni, melyre ezennel pályázat hirdettetik.

A kellően felszerelt pályázati kérvények hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi december hó 15-ikének d. u. 5 órájáig annyival inkább benyújtandók, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Választás útján betöltendő tiszti állások.

Sorszám.	Tisztiállás megnevezése.	Fizetés.	Lakbér.	Uti átalány.	Összesen.
1.	Alispán	2200 frt.	500 frt.	300 frt.	3000 frt.
2.	Főjegyző	1540 »	300 »	— »	1840 »
3.	Árvaszéki elnök	1540 »	300 »	— »	1840 »
4.	Tiszti ügyész	1320 »	300 »	— »	1620 »
5.	Közöspénztárnok	1210 »	300 »	— »	1510 »
6.	Pénztári ellenőr	1100 »	300 »	— »	1400 »
7.	Árvaszéki ülnök	1100 »	300 »	— »	1400 »
8.	Árvaszéki ülnök	1100 »	300 »	— »	1400 »
9.	Árvaszéki ülnök	1100 »	300 »	— »	1400 »
10.	I-ő aljegyző	1100 »	200 »	— »	1300 »
11.	II-ik aljegyző	920 »	200 »	— »	1120 »
12.	III-ik aljegyző	805 »	200 »	— »	1005 »
13.	Főszolgabíró	1120 »	300 »	400 »	1820 »
14.	Főszolgabíró	1120 »	300 »	400 »	1820 »
15.	Szolgabíró	805 »	200 »	— »	1005 »
16.	Szolgabíró	805 »	200 »	— »	1005 »
17.	Szolgabíró	805 »	200 »	— »	1005 »

Debreczen, 1895. október 25-én.

Gróf Degenfeld József.

12432—1895.

Árverési hirdetmény.

H.-V.-Pécs község érdekében közhirrre tétetik, hogy nevezett község tulajdonát képező, Szt.-György-Ábrány község határához tartozó »Nagy Fülöp« elnevezésű puszta északi részén f. évi május és június havában letarolt 60 hold területen termelt fiatal cserfáról lehántott cserkéreg, a mely a pusztán 17 nagy csomóban van összerakva, s hozzávetőleg mintegy 2100 mmázsát tesz, az 1895.

é. decz. hó 6-ik napján, d. e. 10 ó. Hajdúvármegye alispáni hivatalában zárt ajánlati verseny tárgyalás útján eladatni fog.

Az ajánlatok tehát Hajdúvármegye alispáni hivatalába 1895. é. decz. hó 6-ik napjának d. e. 9 órájáig lesznek beadandók 500 frt bánatpénz, vagy ezen összegnek megfelelő óvadékképes értékpapír melléklete mellett.

Az ajánlatnak magában kell foglalni azt, hogy ajánlattevő az eladás tárgyát képező cserkéregt s a részleges feltételeket ismeri, azt elfogadja; a cserkéreg mmázsájáért megajánlott összeget, mint egységárt kiírni betűvel és szóval, végül az ajánlattevő nevét és lakását.

Ezen feltételnek meg nem felelő vagy elkésetten beadott, ugy szintén utóajánlat elfogadtatni és figyelembe vételni nem fog.

A részleges feltételek H.-V.-Pécs község házánál és Hajdúvármegye alispáni hivatalánál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1895. é. nov. 25-én.

Házsó Gyula

kir. tan. alispán.

Szives tudomására hozom a t. közönségnek, hogy mindazon árucikkek, melyek az **őszi és téli** fogyasztásra szükségesek, a legelőkelőbb kül- és belföldi czégektől megérkeztek, Rumot, Aracot kivéve, mely már 4 éve raktáron van és így elérte finomságának legmagasabb fokát a hosszú idei raktározás által.

Rumok: Jamaica és Ananász 4 éves, Arac Bataviai 4 éve — — — — Dominik Oszkár Lübek.

Teák: a legfinomabb fajok Orosz karaván, Mandarin, Peccó virág, Lounsing, Kintuc. — — — — Popov J. Moszkva.

Tea sütemények. — — — — Schmidt Viktor Bécs.

Déli gyümölcsök: Mazsola, Datolya, Szultán füge, Malaga szőlő, Prúnella stb. — — — — Aliotta Albert Smyrna.

GÖRCZI MARONI — — — — G. B. Torelli és Tsa Görcz.

BEFŐZÖTT GYÜMÖLCSÖK, COMPÓTOK — — — — Conservagyár r.-társ. Bózen

Caviár: füstölt halak, Tengeri rák, Marinírozott angolna, szardíniák — — — — Hoyer Károly Hamburg.

Sajtok: Ementhali, Grói, Pármai, Eidami, Rochefort, Imperial, Pázsifal, Hagenbergi, Strachinó, Fromage la Trappe stb. — — — — a legelőkelőbb czégektől.

CSOKOLÁDOK: N. Lejet, Trieszt, Maestrani, St. Gaál, Küfferle J. Bécs, Schuchard C. H., Neuschatel.

Borok: FEHÉR és VÖRÖS: Erdélyi pincze-egylet Kolozsvár, Jalias, Dietzl Budapest, Palugyai Pozsony, Magyarád Mènesi bortermelők szövetekezete Arad. TOKAJI ASSZU 3—4 puttonos szomorodni Szabó Lajos tarczali pinczejéből.

Pezsgő borok: Pomery, Aubertin, Champion, francia pezsgő bor gyárosoktól, Törley, Prückler, Lítke magyar pezsgő bor gyárosoktól.

COGNACOK: Francia: Martell, Tricoche Roby és Társa. — Magyar: Czuba Durozier és Társa, Keglevich, Cognac Ipar r. társaság, Világosi, Veron fiumei, Tokaji.

HALAK: Keleti tengeri hering, Hering Filé szósza, Ajóka tengeri pisztrang aspikba, Pisztrang, hering horszósza, Ton hal olajban, Angolna aspikban, Pisztrang olajban. — Halsalátákat rendelésre készítek. Ludmáj pástétomok, Champignon szarvas gomba Párisi Appert czégtől.

☛ továbbá friss idei szepességi főzelékek, ☛

legfinomabb KÁVÉ FAJOK, FÜSZEREKET stb. a legolesőbb napi áron ajánl

LEIDENFROST ÁRMIN.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben